

ENERGETIKA V EU

▮ **energetická politika Evropské unie**

RADA PRO ENERGETIKU

▮ **evropské zajímavosti a zprávy**

GREEN WEEK 2008

▮ **o čem se mluví**

CO NÁM PŘINESE FRANCOUZSKÉ PŘEDSEDNICTVÍ V RADĚ EU?

měsíční bulletin Skupiny ČEZ

6/2008

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

měsíc červen máme za námi a myslím, že bez zdráhání se dá říci, že pro budoucnost Evropské unie a jejích politik nebyl příliš úspěšný, a to nejen na poli obecném, ale i v oblasti energetiky. Kromě irského „ne“ Lisabonské smlouvě došlo k patové situaci z hlediska třetího energetického balíčku, resp. návrhu novelizace směrnice 2003/54/ES. Ministři si ce na Radě pro energetiku začátkem měsíce dospěli k dohodě o tzv. třetí cestě k vlastnickému oddělení sítí (tzv. ITO), nicméně plénum Evropského parlamentu bylo 18. června jiného názoru a za jedinou možnou variantu považuje pouze vlastnický unbundling. Začíná tedy další fáze vyjednávání a spulurozhodovací procedury. Pokud jde o druhý z balíčků, klimaticko-energetický, Rada pro životní prostředí se jím zabývala rovněž začátkem června, několik států vystoupilo se svými připomínkami, ale k žádné zásadní shodě nedošlo. V souvislosti s balíčky – na stole je balíček třetí a Komise současně zažalovala několik států za to, že nesprávně provedly druhý – stálo by proto za to se zamyslet, zda-li

balíčků není moc a příliš rychle a zda naopak neefektivně kontrolu nad jejich dodržováním. Řádná transpozice balíčku v případě České republiky byla přitom Komisí potvrzena již v prosinci minulého roku. V červnu byla rovněž hlavním tématem šetření ze strany Komise v oblasti hospodářské soutěže; zejména společnosti E.ON, Gaz de France tato šetření začínají brát vážně. Jako téma měsíce jsme tentokrát vybrali předsednictví Francie v Radě EU a tématem předsednictví se zabýváme rovněž v oblasti často kladených otázek. Tento pojem je totiž stále častěji užíván, a tak Vás chceme seznámit s tím, co přesně znamená. Dozvíte se ale i další informace jako například o uplynulém „Zeleném týdnu“ v Bruselu, o zasedání Rady ministrů Energetického společenství či o světových novinkách v odvětví energetiky. Závěrem bych Vám chtěla popřát úspěšný vstup do letních dnů a příjemné čtení ve společnosti našeho měsíčníku Energetika v Evropské unii

Zuzana Krejčířiková

OBSAH

energetická politika Evropské unie

RADA PRO ENERGETIKU | TŘETÍ BALÍČEK V EVROPSKÉM PARLAMENTU | ZASEDÁNÍ RADY EU PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ | JEDNÁNÍ 29. RADY EHP | SPOTŘEBITELSKÁ A KONKURENČNÍ POLITIKA SE VZÁJEMNĚ POSILUJÍ | KOMISE AKCENTUJE EKOLOGICKÝ VÝZNAM INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

energetika v Evropě a ve světě

PIEBALGS VÍTÁ SPOLUPRÁCI DVOU NEJVĚTŠÍCH SPOTOVÝCH TRHŮ | ENERGETICKÝ DIALOG: KOMISE – NORSKO | ENERGETICKÁ BEZPEČNOST U BALTU | JE ČAS HARMONIZOVAT PRAVIDLA O BEZPEČNOSTI, OZÝVÁ SE Z BRUSELU

faq

PŘEDSEDNICTVÍ V EVROPSKÉ UNII

právní předpisy EU, rozhodnutí, judikatura a jiné dokumenty institucí EU

E.ON A GAZ DE FRANCE VYŠETŘOVÁNY | KONEC DLOUHODOBÝCH SMLUV V MAĎARSKU | KOMISE POSODÍ ZÁVAZKY PŘEDLOŽENÉ E.ON | KOMISE UVÍTALA NÁVRHY RWE | ENDESA A ENEL | DALŠÍ ROZSUDEK ESD V OBLASTI ENERGETIKY

evropské zajímavosti a zprávy

GREEN WEEK 2008 | SHELL ČELIL STÁVCE ŘIDIČŮ | RUSKO CHCE MEZINÁRODNÍ KONSORCIA | ZELENÁ UNIVERZITA V LANCASHIRE | G8 CHCE VYŠŠÍ ENERGETICKOU ÚČINNOST | ŠANCE PRO VÝZKUMNÍKY V ENERGETICE | RADA MINISTRŮ ENERGETICKÉHO SPOLEČENSTVÍ

kalendář událostí v oblasti energetiky

o čem se mluví

CO NÁM PŘINESE FRANCOUZSKÉ PŘEDSEDNICTVÍ V RADĚ EU?

ČEZ, a.s.

odbor evropská agenda, Duhová 2/1444, Praha, 140 53

eu@cez.cz

Zuzana Krejčířiková | ředitelka odboru evropská agenda | +420 211 042 509 | zuzana.krejcirikova@cez.cz
Dana Dvořáková | +420 211 042 510 | dana.dvorakova01@cez.cz
Lucie Horová | +420 211 042 704 | lucie.horova@cez.cz
Radana Lukovská | +420 211 042 538 | radana.lukovska@cez.cz

RADA PRO ENERGETIKU

6. června zasedli ministři příslušní pro oblast energetiky členských zemí EU k projednávání třetího liberalizačního balíčku. Největší pozornost byla věnována části upravující majetkové vztahy v energetice.

Na jedné straně stál návrh úplného vlastnického oddělení výroby a prodeje elektřiny od jejího přenosu, na druhé pak kompromisní varianta Slovinského předsednictví a Komise, která by vertikálně integrovaným společností umožnila i nadále vlastnit přenosové sítě – nicméně za podmínky vytvoření jedné ze dvou alternativních variant „nezávislého operátora přenosové sítě“ (ITO) či „nezávislého provozovatele soustavy“ (ISO). Operátor by přitom odpovídal za provoz a investice přenosové části firmy, aniž by byl z mateřské společnosti ovlivňován, a tak by nedocházelo ke střetu zájmů. Nezávislost ITO by byla garantována skrze několik pojmů (např. nezávislost managementu, dozorní rady či adekvátní disponibilita finančních zdrojů). Varianta ITO

by byla aplikovatelná jak pro oblast elektřiny, tak plynu a Evropská komise by provedla po 2 letech přezkum implementace tohoto řešení. A jak to na Radě pro energetiku dopadlo? Rada došla k širokému kompromisu a nabídla členským státům možnost vybrat si ze všech dosud diskutovaných variant (plný unbundling, model ITO i model ISO). Dále ministři diskutovali ostatní součásti liberalizačního balíčku – podmínky pro přeshraniční obchod s elektřinou a vznik Agentury pro spolupráci energetických regulátorů, orgánu nezávislého jak na Komisi, tak na členských státech, který by se měl zabývat především přeshraničními otázkami. Jednání se týkalo i klauzule o třetích stranách, která by měla zajistit, že bez ohledu na volbu cesty k dosažení efektivního oddělení musí třetí země, která by nabyla kontrolu nad přenosovými sítěmi, respektovat pravidla EU.

Více informací viz [🔗](#)

TŘETÍ BALÍČEK V EVROPSKÉM PARLAMENTU

18. května se Evropský parlament dostal k prvnímu čtení směrnice o elektřině. Poslanci přitom nesladili své názory s výsledky jednání v Radě a alternativní návrhy ISO i ITO odmítli ve prospěch plného vlastnického oddělení poměrem hlasů 449:204:19.

V oblasti dodatečných práv spotřebitelů odhlasovali poslanci zejména právo na bezplatné odstoupení od smlouvy se svým dodavatelem elektřiny; právo na změnu dodavatele v průběhu dvou týdnů; právo na ochranu před zneužíváním trhu: za tímto účelem musí mít vnitrostátní regulační orgány možnost stanovit na

nekonkurenceschopných trzích po danou a omezenou dobu cenové limity či přístup k nezávislé službě pro stížnosti a alternativnímu systému opravných prostředků. Odsouhlaseny byly také kontroverzní návrhy jako například pozitivní diskriminace formou cenového zvýhodnění ohrožených zákazníků, zavedení zákazu odpojení důchodců a postižených osob v zimě, či povinnost „zavést vzorec výpočtu ceny, které s vyšší spotřebou porostou“, které svou podstatou do značné míry odporují tržním principům. V otázce Agentury pro spolupráci regulačních orgánů svěřil Parlament agentuře i regulační pravomoci a možnost vydávat závazná rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že tedy Rada a Parlament nedosáhly shody v prvním čtení, na řadu teď přijde vytvoření tzv. „common position“ čili společný postoj Rady (jednotná demonstrace odlišného stanoviska) a předání tohoto postoje Parlamentu i Komisi. Legislativní proces tak bude pokračovat a hrozí, že jednání nad návrhem nebudou ukončena do voleb do Evropského Parlamentu v roce 2009.

ZASEDÁNÍ RADY EU PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

5. července 2008 se v Lucemburku konalo pravidelné zasedání Rady ministrů pro životní prostředí.

Kromě debaty k návrhu nařízení o snižování emisí CO₂ z nových automobilů, výměně názorů na problematiku geneticky modifikovaných organismů a přijetí společné pozice EU pro nadcházející 60. zasedání mezinárodní velrybářské komise v Chile diskutovali ministři na základě zprávy předsednictví o stavu projednávání hlavní aspekty a stav projednávání jednotlivých návrhů v rámci klimaticko-energetického balíčku z ledna tohoto roku. Debata ministrů nicméně nepřinesla žádná velká překvapení nebo změny v dosud prezentovaných pozicích jednotlivých členských států. Všechny členské státy potvrdily, že dosažení shody k balíčku v rámci prvního čtení je jejich prioritou; zároveň zopakovaly svá stanoviska k hlavním bodům návrhu – potřeba rychlého řešení otázky energeticky náročných

odvětví a s tím související problém potenciálního úniku uhlíku do třetích zemí (carbon leakage) a požadavek na vyšší flexibilitu ve využívání kreditů kjótských mechanismů (JI/CDM). Poprvé se k balíčku konkrétněji vyjádřila delegace Německa, která mimo jiné odmítla požadavek některých delegací na postupné zavedení aukcí pro sektor energetiky. Maďarsko potvrdilo své výhrady k návrhu rozhodnutí o podílech jednotlivých členských států na snížení emisí v sektorech mimo systém emisního obchodování a odvolalo se na svůj alternativní návrh podpořený dalšími 6 členskými státy.

JEDNÁNÍ 29. RADY EHP

27. května se v Bruselu konalo další zasedání Rady EHP.

Sešli se zde zástupci EU vedení reprezentantem slovinského předsednictví panem M. Šinkovcem, státním sekretářem úřadu předsedy slovinské vlády, se zástupci členských zemí EHP tj. Norska, Islandu a Lichtenštejnska. Energetická témata stála v popředí jednání tohoto nejvyššího orgánu EU/EHP. V závěrech Rady figuruje na prvním místě konstatování nutnosti podpory nových technologií, intenzivnějšího využití OZE (výslovně

byla zmíněna např. geotermální energie) či technologie zachytávání a uchovávání uhlíkatých plynů (CCS). V souvislosti s CCS byl zdůrazněn zájem na spolupráci EU/EHP/EFTA na poli demonstračních projektů; zazněly rovněž obavy z rizika spojeného s únikem těchto plynů zejména v energeticky náročných sektorech, vystavených nejostřejší mezinárodní konkurenci. Členové Rady se rovněž zabývali návrhy na začlenění nových oborů do režimu obchodování s emisními povolenkami.

SPOTŘEBITELSKÁ A KONKURENČNÍ POLITIKA SE VZÁJEMNĚ POSILUJÍ

Evropská komisařka pro ochranu spotřebitele Meglena Kuneva vystoupila v rámci tzv. Dne konkurence a spotřebitele, pořádaného slovinským předsednictvím.

22. května na této konferenci přednesla projev na téma konkurence a ochrana spotřebitele v energetickém sektoru. Kuneva např. zdůraznila nutnost informovanosti a aktivity zákazníků na energetickém trhu EU; pokud jsou spotřebitelé informováni, jejich zájmy a skutečně konkurenční trh mohou jít ruku v ruce.

Takoví spotřebitelé vytváří zdravé konkurenční prostředí tlakem na energetické společnosti. Ty budou podle komisařky nuceny snižovat ceny, zvyšovat efektivitu a kvalitu práce a přinášet na energetický trh inovace. Ve svém projevu připomněla roli energie v životním standardu občanů sedmadvacítky a nezbytnost monitorování její dostupnosti a přístupu k ní. Ocenila roli třetího legislativního balíčku a v neposlední řadě vyzvala všechny energetické investory k zapojení do energetického občanského fóra, které spustila v květnu spolu s komisařem pro energetiku A. Piebalgsem.

Více informací viz [🔗](#)

KOMISE AKCENTUJE EKOLOGICKÝ VÝZNAM INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNologiÍ

Evropská komise hodlá bojovat s klimatickými změnami zvýšenou podporou využívání informačních a komunikačních technologií.

Tento model se již osvědčil v několika zemích EU, např. ve

Finsku nebo Dánsku. Komise se zaměří na tři obory, vyznačující se největší spotřebou energie. Prvním je výroba a distribuce energie, kde chce EK podporovat zejména zlepšení účinnosti rozvodných sítí. Druhou oblastí bude osvětlení, klimatizace a vytápění budov. Informační a komunikační technologie mohou sledovat optimální nastavení osvětlení nebo ventilace a informovat spotřebitele o aktuální spotřebě energie. Třetím odvětvím je potom osvětlení samo, které spotřebuje až 20 % světové elektřiny. Ke zlepšení by mělo přispět použití inteligentních úsporných žárovek, které budou regulovat sílu svého záření podle různých okolností. Současně s těmito plány se Evropská komise zaměří na užší spolupráci s evropskými městy, která spotřebují drtivou většinu energie a jsou zároveň ideálním místem pro testování nových technologií.

Další informace viz [🔗](#)

PIEBALGS VÍTÁ SPOLUPRÁCI DOU NEJVĚTŠÍCH SPOTOVÝCH TRHŮ

Komisař pro energetiku Andris Piebalgs přivítal společný podnik EEX a Powernext, který je krokem k vytvoření dobře fungujícího trhu.

Na tiskové konferenci, která se uskutečnila v Bruselu u příležitosti představení nové spolupráce mezi německými a francouzskými spotovými trhy s elektřinou, komisař Piebalgs prohlásil: „Jsem potěšen, že jsem svědkem dnešní důležité dohody, která také znamená velký pokrok pro evropský trh s elektřin-

nou“. V současnosti francouzské a německé spotové trhy reprezentují téměř třetinu evropské produkce elektřiny a jejich umístění v elektrickém těžišti Evropy propojuje další části Evropy. Po uzavření nové dohody o spolupráci se rakouské, francouzské, německé a švýcarské spotové trhy sloučí v novou entitu se sídlem v Paříži. Komisař Piebalgs zaštitil novou spolupráci mezi oběma spotovými trhy v kontextu s Pentalaterálním fórem. Pentalaterální fórum je iniciativou zemí Německo, Francie, Belgie, Nizozemí a Lucemburska, a má vést k větší integraci jejich trhů s elektřinou.

Více informací viz [📄](#)

ENERGETICKÝ DIALOG: KOMISE – NORSKO

Komisař pro energetiku Andris Piebalgs a norský ministr pro ropné záležitosti Aslaug Haga se setkali v Bruselu, aby si vyměnili názory na různá energetická témata společného zájmu.

Zvláštní důraz byl kladen na bilaterální spolupráci, liberalizaci trhů s energiemi, obnovitelné energie a závazek obou stran podporovat projekty separace a ukládání uhlíku (CCS). Norsko je druhým nejdůležitějším dodavatelem ropy a zemního plynu – očekává se, že dodávky zemního plynu letos dosáhnou 100 BCM. „Spolupráce EU a Norska v oblasti energetiky se vyznačuje vynikajícími vztahy nejenom bilaterálními, ale i v rámci mezinárodních fór a společných průmyslových podniků (industrial ventures),“ řekl Andris Piebalgs. Norský ministr vyjádřil souhlas s komisařem Piebalgsem a prohlásil, že EU je pro Norsko největším trhem pro ropu a zemní plyn. Ministr také podotkl, že svět bude ještě po několik dekád závislý na fosilních palivech. Současně je

ale nutné vyvinout úsilí při vývoji obnovitelných zdrojů energie a také v oblasti energetické účinnosti. Systém separace a ukládání uhlíku považuje ministr za důležitý prvek pro to, aby se fosilní paliva stala „přívětivějšími“ k životnímu prostředí. Norsko má dvanáctiletou zkušenost s ukládáním CO₂ a v současnosti vyvíjí testovací centrum a dva CCS projekty velkého rozsahu. Dle vládní politiky musí být všechny nově budované plynové elektrárny založeny na technologii CCS, prohlásil ministr Haga. Oba politici spolu hovořili i o pokroku dosaženém na projektech CCS. Tři norské projekty CCS by mohly být charakterizovány jako součást 12 projektů, které EU hodlá vybudovat, aby prokázala životaschopnost této technologie. Komisař Piebalgs a ministr Haga se dohodli na možné budoucí spolupráci, týkající se rozvoje projektů využívání pobřežního větru. Komisař Piebalgs také nastínil pokrok v oblasti třetího balíčku o energetickém trhu a přivítal norskou spolupráci. Setkání bylo zakončeno výměnou názorů na mezinárodní energetické záležitosti. Více informací viz [📄](#)

ENERGETICKÁ BEZPEČNOST U BALTU

Komisař pro energetiku Andris Piebalgs 3. června 2008 vystoupil na business fóru regionu baltského moře. Na začátku svého projevu se zaměřil na otázku energetické bezpečnosti v tomto regionu.

Řekl, že bez dodávek z regionu baltského moře by v Evropské unii nebyla zajištěna energetická bezpečnost. Tento region je v Evropě jedinečný pro svou historii a geografickou polohu. Energetická spolupráce, solidarita a společné cíle jsou důležitým regionálním úkolem baltské oblasti. Za posledních 18 měsíců přitom udělala EU značný pokrok v oblasti větší spolupráce a solidarity vydáním závazných cílů nazývaných balíčkem 20–20–20 a mnoha dalšími dohodami. Politický rámec je stanoven. Nyní potřebujeme konkrétní činy, zaznělo v projevu A. Piebalgse. Ceny za elektřinu v dnešní době nebývale rostou a trh nám tím říká, že poptávka je příliš silná a produkční vyhlídky jsou nejisté. Dnešní obchodní bilance energie EU je 225 mld. EUR v červe-

ných číslech a tedy snížení poptávky po energiích musí mít přímý pozitivní ekonomický a bezpečnostní dopad. Piebalgs dále pochválil Německo za pokrok v technologiích obnovitelných zdrojů energie. Německu se za posledních 6 let podařilo zvýšit obrát v solárních technologiích z 450 mil. EUR na 4,9 mld. EUR. Spolupráce baltského regionu poskytuje jedinečnou cestu pro komunikaci mezi členskými státy EU, zeměmi ESVO a Ruskem. Evropská unie by měla být více sjednocená a koordinovaná v oblasti externích energetických vztahů. Piebalgs na závěr vyzval, že pokud budou členské státy efektivně spolupracovat na řešení energetických výzev – snížení poptávky po energiích, investování do různorodosti zdrojů a udržitelnosti dodávek a vytváření mezinárodních aliancí – pak budeme bojovat také s klimatickou hrozbou. Politiky týkající se klimatu a energetická bezpečnost jsou dvě strany jedné mince. Obě nás přivedou k bezpečnějšímu a udržitelnějšímu energetickému hospodářství, shrnul na závěr A. Piebalgs.

Více informací viz [🔗](#)

JE ČAS HARMONIZOVAT PRAVIDLA O BEZPEČNOSTI, OZÝVÁ SE Z BRUSELU

Brusel vyzývá členské státy, aby překonaly šestileté uvíznutí na mrtvém bodě u jednoho z nejcitlivějších evropských témat a dohodly se na společných pravidlech jaderné bezpečnosti.

„Je to absolutní nutnost,“ řekl evropský komisař pro energetiku

A. Piebalgs. Exekutivní orgán EU již dvakrát předložil jaderný balíček upravující bezpečnostní aspekty – poprvé v roce 2002 a následně v aktualizované verzi v roce 2004. Balíček byl nicméně vždy zamítnut členskými státy v Radě EU. Podle A. Piebalgse je posun v pravidlech jaderné bezpečnosti nevyhnutelný – také z důvodu, aby se urychlily certifikační postupy pro výstavbu nových jaderných bloků v Evropě. V současnosti přitom v EU využívá jadernou energii 15 členských států. EU tak patří mezi světové leadery v této oblasti a jádro pokrývá třetinu spotřeby Evropské unie.

Více informací viz [🔗](#)

PŘEDSEDNICTVÍ V EVROPSKÉ UNII

S blížícím se převzetím předsednictví v Radě EU Českou republikou může být užitečné připomenout si, co vlastně taková role znamená, jaká jsou hlavní pravidla či co může tato pozice přinést předsednické zemi (viz též rubrika „O čem se mluví“, věnovaná tentokrát právě předsednictví francouzskému).

Co se vlastně v Evropské unii rozumí pojmem „předsednictví“? Řekne-li se „předsednictví EU“ či správněji „předsednictví v Radě EU“, formálně se tím míní veškerá agenda, kterou vykonává předsednická země – svolávání a řízení Rady (ministrů) EU i všech jejích pracovních orgánů (COREPER, pracovní skupiny apod.) a také Evropské rady (jednání hlav členských států EU); jednání s třetími státy či uskupeními států, zastupování Rady při jednáních s ostatními institucemi EU (Evropský parlament, Evropská komise), včetně veškeré přípravy této agendy. Z administrativního hlediska jde tedy o nesmírně náročný úkol, vyžadující plné nasazení stovek jazykově vybavených profesionálů ve státní správě. Ještě důležitější je ovšem politický, „nepsaný“ úkol předsednické země, jímž je usilovat o dosažení shody ohledně témat, která jsou orgány EU projednávána, včetně

evropské legislativy. Jak dlouho trvá období předsednictví a jak se stanoví, která země kdy předsedá? Předsednictví určitého státu trvá vždy šest měsíců tzn. v jednom roce se vystřídají dva státy. V době, kdy EU tvořilo 15 států, se vždy na každý dostalo jednou za 7–8 let. V EU–27 se předsednictví stává téměř vzácností a pokud by se zachovala současná pravidla, příští předsednictví ČR by přišlo na řadu někdy kolem roku 2022. Čím je dáno, co bude v době předsednictví určité země na programu jednání? Předsedající stát si přirozeně nemůže libovolně vybírat, co má být zařazeno na pořad projednávání v Radě EU. Má však možnost agendu významně nasměrovat do oblastí, které si pro vlastní předsednictví vytýčí v podobě tzv. „priorit“. Ty však musí vycházet z aktuálních politických témat, stejně jako by běžná agenda předsednictví měla zpracovávat již projednáva-

né návrhy právních předpisů EU apod. V posledních letech se v EU uplatňuje praxe připravovat priority předsednictví i v rámci institutu zvaného „Troyka“, což je neformální, ale vžitý výraz pro období tří po sobě jdoucích předsednictví – ČR je v „Troyce“ spolu s Francií – předcházející – a Švédskem – následující předsednictví. Co může předsednictví členské zemi přinést? Oproti někdy populární představě, že předsedající země může využít svého vedení k prosazení vlastních postojů k projednávaným záležitostem platí, že předsedající země by měla spíše usilovat o dosažení výsledku, tedy nejčastěji kompromisu mezi krajními stanovisky resp. zájmy jednotlivých států. Jinými slovy, předsednická role by neměla být zneužita ve prospěch jednotlivého zájmu (to jistě neznamená, že nelze v dílčích otázkách navigovat výsledek žádoucím směrem). Hlavní výtěžek však – ze-

jména pro nový členský stát – leží jinde: úspěšné splnění předsednické role (měřeno např. způsobem řízení orgánů EU či množstvím a významem dosažených výsledků) je obrovskou devizou ve prospěch „goodwill“ dotyčné země. Je to vlastně vysvědčení nejvyšší úrovně. Doufejme, že naše známka bude co nejlepší!

E.ON A GAZ DE FRANCE VYŠETŘOVÁNÍ

Evropská komise zaslala oběma společnostem sdělení námitek z důvodu údajné domluvy nad rozdělením francouzského a německého trhu s plynem v rozporu s pravidly Smlouvy o založení ES.

E.ON, prostřednictvím své dceřiné společnosti E.ON Ruhrgas

AG, a Gaz de France jsou přitom vedoucími dodavateli zemního plynu v Německu a ve Francii a dva z největších hráčů na evropském trhu s plynem. Případem se Komise začala zabývat při inspekcích provedených v E.ONu a GDF v roce 2006 a následně v červenci 2007 zahájila formální vyšetřovací řízení. Údajné porušení komunitárního práva přitom spočívá v dohodě a jednání ve vzájemné shodě mezi oběma společnostmi o tom, že nebudou prodávat plyn na svých konkurenčních trzích. Dohoda se měla týkat zejména dodávek pomocí plynovodu MEGAL, který je vlastněn společně E.ON a GDF. Adresáti sdělení námitek nyní mají lhůtu k předložení svých vyjádření. Po této fázi může Komise přijmout rozhodnutí o tom, zda je uvedené jednání slučitelné s komunitárním právem či nikoliv.

Více informací viz [🔗](#)

KONEC DLOUHODOBÝCH SMLUV V MAĎARSKU

Začátkem června vyzvala Komise Maďarsko k ukončení dlouhodobých smluv o koupi elektřiny a k tomu, aby byla vrácena výrobci elektřiny takto získaná neoprávněná státní podpora.

Komise tak v rámci vyšetřovacího řízení shledala, že dlouhodobé smlouvy uzavřené mezi MVM a deseti výrobci elektřiny v letech 1995 až 2001 představují od okamžiku vstupu Maďarska do EU protiprávní a neslučitelnou podporu ve prospěch výrobců elektřiny a vyzvala Maďarsko, aby byly smlouvy ukončeny do konce tohoto roku a jim odpovídající státní podpora vrácena zpět. Komise

sařka Kroesová při této příležitosti prohlásila, že ukončení dlouhodobých smluv je klíčovým krokem při liberalizaci trhu s elektřinou v Maďarsku a že ukončení velmi podobných smluv v Polsku v dubnu tohoto roku vedlo ke snížení cen. V současné době jsou přitom přibližně dvě třetiny elektřiny vyrobené v Maďarsku prodány na základě dlouhodobých smluv státem vlastněné společnosti MVM. Dle Komise tyto smlouvy mohou omezovat hospodářskou soutěž, protože uzavírají značnou část trhu novým subjektům. Jejich původní doba platnosti přitom sahá do let 2010 až 2024 a na jejich základě má MVM povinnost vykupovat stanový objem vyrobené elektřiny o za stanovenou cenu.

Více informací viz [🔗](#)

KOMISE POSODÍ ZÁVAZKY PŘEDLOŽENÉ E.ON

Evropská komise vyzvala zainteresované strany k podání připomínek k závazkům navrženým společností E.ON k tomu, aby Komise zastavila vyšetřovací řízení ohledně údajného zneužití dominantního postavení německou společností v rozporu s článkem 82 Smlouvy o založení ES.

Komise přitom E.ON vytýká především zadržování dostupných výrobních kapacit za účelem zvýšení cen elektřiny pro spotřebitele, odrazování třetích stran od investic do nových výrobních kapacit a některé praktiky týkající se přenosové soustavy, které vedly ke zvýhodnění vlastních výrobních

kapacit. Souhrn závazků E.ON byl publikován v Úředním věstníku EU (2008/C 146/9). Zúčastněné strany mají nyní lhůtu jednoho měsíce pro podání svých připomínek. Pokud budou ve výsledné fázi navržené závazky posouzeny za dostatečné, Komise přijme rozhodnutí podle článku 9 nařízení č. 1/2003, kterým budou závazky společnosti uloženy jako právně závazné. Závazky E.ON přitom obsahují zejména návrh společnosti prodat určitou část své výrobní kapacity a rovněž své přenosové sítě velmi vysokého napětí (380/220 kV), v současné době provozované společností E.ON Netz. Dráty vysokého napětí (110 kV) by měly zůstat ve vlastnictví společnosti i v budoucnu. Pokud Komise toto rozhodnutí přijme a závazky budou následně společností porušeny, bude Komise oprávněna uložit E.ONu pokutu až 10% jeho celosvětového obrátu bez ohledu na to, zda bude porušení hospodářské soutěže prokázáno či nikoliv.

Více informací viz [🔗](#)

KOMISE UVÍTALA NÁVRHY RWE

Komise uvítala návrhy RWE na strukturální opatření, která zvýší konkurenci na německém trhu s plynem.

RWE navrhuje, že odprodá svou přenosovou soustavu v západním Německu nezávislému operátorovi a tím urovná probíhající antimonopolní šetření. Komise zamýšlí otestovat návrhy RWE s cílem přijmout rozhodnutí v souladu s čl. 9 nařízení 1/2003. Rozhodnutím Komise by byly závazky právně závazné a Komise by již nepokračovala v antimonopolním šetření RWE. Komise podezírá RWE z porušování pravidel hospodářské soutěže. RWE mohla kontrolovat přenosovou síť a tedy zneužívat

své dominantní postavení na trhu s plynem. Noví účastníci trhu požadují přístup do plynové přenosové soustavy. Nedostatečný přístup do sítě může bránit firmám v získávání nových zákazníků, ať jsou jejich nabídky jakkoli zajímavé. Bránění novým účastníkům v přístupu do plynové přenosové infrastruktury by mohlo zdržovat rozvoj konkurence na energetických trzích. Návrh RWE by v případě jeho zavedení představoval strukturální změnu v německém plynovém odvětví a usnadnil by soutěž v odvětví ve prospěch domácností a podnikových zákazníků.

Více informací viz [🔗](#)

ENDESA A ENEL

Komise schválila plánované převzetí podniku Endesa podnikem ENEL a Acciona.

Podle nařízení o spojování podniků dospěla Komise k závěru, že navrhovaná transakce (nabytí výhradní kontroly prostřednictvím veřejné nabídky na převzetí podniku) významně neovlivní účinnou hospodářskou soutěž v Evropském hospodářském prostoru či na jeho podstatné části. 26. března 2007 se ENEL a Acciona dohodly, že získají společnou kontrolu nad Endesou předložením společné veřejné nabídky na převzetí těch akcií Endesy, které dosud nevlastnily. Dne 2. dubna 2007 se ENEL, Acciona a E.ON dohodly, že ENEL a Endesa převedou některá práva a aktiva na německou společnost E.ON (výroba, distribuce a dodávky elektřiny ve Španělsku, podnikání ve Španělsku, ve Francii, Polsku a Turecku). Nabytí kontroly bylo Komisi oznámeno 5. července 2007. 18. března 2008 byla dohoda mezi třemi společnostmi částečně modifikována.

Více informací viz [📄](#)

DALŠÍ ROZSUDEK ESD V OBLASTI ENERGETIKY

22. května vyložil Evropský soudní dvůr článek 20 směrnice 2003/54 týkající se přístupu třetích osob k sítím.

Ve výroku rozsudku, který byl vydán v rámci řízení o žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce pod číslem C-439/06, ESD rozhodl, že článek 20 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/54/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou

a o zrušení směrnice 96/92/ES musí být vykládán tak, že brání takovému ustanovení, jakým je § 110 odst. 1 bod 1 zákona o zásobování elektřinou a zemním plynem, zvaného „zákon o hospodaření s energií“ ze dne 7. července 2005, které osvobozuje určité provozovatele energetických zásobovacích soustav od povinnosti umožnit třetím osobám volný přístup k těmto soustavám z důvodu, že se tyto soustavy nacházejí v prostorově související provozní zóně a slouží převážně k přenosu energie v rámci vlastního podniku nebo v rámci spojeného podniku.

GREEN WEEK 2008

V prvním červnovém týdnu proběhla v Bruselu každoroční konference Green Week zaměřená na evropskou politiku životního prostředí.

Osmý ročník konference byl zaměřen zejména na problematiku udržitelného využívání zdrojů. Specifické tematické okruhy se v rámci více než 38 zasedání věnovaly otázkám spojeným s využíváním zdrojů a nakládání s odpady, udržitelnou spotřebou a výrobou, přírodě a biologické rozmanitosti a změně klimatu mimo jiné v kontextu návrhů Evropské Komise z tzv. klimaticko-energetického balíčku. V rámci doprovodného programu byli vyhlášeni vítězové letošního ročníku Evropské ceny životního prostředí pro podnikatele a ceny LIFE.

Více informací viz [📄](#)

SHELL ČELIL STÁVCE ŘIDIČŮ

Společnost Shell byla v průběhu června ve Velké Británii vystavena nespokojenosti řidičů cisteren zásobujících čerpací stanice, kteří jsou reprezentováni odbory Unite sdružujícími 600 řidičů.

Řidiči, kteří pracují pro firmy JW Suckling Transport Ltd. a Hoyer UK Ltd., zahájili protesty v pátek 13. 6. navzdory výzvám britského premiéra Gordona Browna na odvolání stávky. Unite argumentuje tím, že průměrná mzda řidičů ve výši 32 000 britských liber se nezvýšila od roku 1992 a vedení Shellu nechce o mzdové politice hovořit. Len McCluskey z Unite vysvětlil, že navýšení mzdových prostředků by nepřesáhlo 1 milion liber, což by v žádném případě neohrozilo zisky Shellu. Vzhledem k tomu, že Shell vlastní 1 z 10 čerpacích stanic ve Velké Británii, jsou jakákoliv pnutí tohoto typu nepříjemná i pro britskou veřejnost. Vláda proto prohlásila, že veřejnost nemá měnit vzorce svého chování a jezdit i nadále, ale současně vyzvala motoristy k tomu, aby nakupovali pouze potřebné množství

pohonných hmot. Kvůli vysokým cenám ropy a nízkým platům stávkovali řidiči i ve Španělsku či Portugalsku.

Více informací viz [📄](#)

RUSKO CHCE MEZINÁRODNÍ KONSORCIA

Při návštěvě ruského prezidenta D. Medveděva v Berlíně došlo i na oblast energetiky.

Ruský prezident v průběhu červnové návštěvy navrhl, aby evropské tranzitní ropovody a plynovody provo-

vala „mezinárodní konsorcia“, která by tvořily ruské společnosti, EU a tranzitní země. Pozorovatelé jsou názoru, že Medveděvova poznámka o společném provozování tranzitu strategických surovin je míněna spíše jako ujištění o stabilních ruských dodávkách. Rusko bylo několikrát obviněno svými kritiky z toho, že používá dodávek nerostných surovin jako nástroje své zahraniční politiky a pomocí uzavírání kohoutků „trestá“ státy, které se vymanily z jeho mocenského vlivu.

Více informací viz [📄](#)

ZELENÁ UNIVERZITA V LANCASHIRE

**Zajímavým energeticky
přívětivým počinem se mohou
pochlubit na Edge Hill University
v Lancashire ve Velké Británii.**

Tato univerzita patří mezi největší poskytovatele vzdělávání v oblasti zdravotnictví na severo-západě země. Fakulta zaměřená na zdravotnictví se pyšní stěnou, která mění barvy podle toho, kolik je spotřebováno elektrické energie. Tím by měla připomenout studentům a akademickým pracovníkům, aby vypínali elektrické spotřebiče, které nepoužívají. Na fakultě, která byla postavena nákladem 14 milionů britských liber, je používána energie z obnovitelných zdrojů a dále voda z přilehlého jezera, která je ohřívána pomocí solárních panelů.

Více informací viz [↗](#)

G8 CHCE VYŠŠÍ ENERGETICKOU ÚČINNOST

**Ministři G8 vyjádřili souhlas
s IPEEC.**

Ministři zodpovědní za energetiku ve skupině G8 (kromě EU jako celku jsou členy Kanada, Francie, Německo, Itálie, Japonsko, Velká Británie a Spojené státy americké) společně se zástupci Číny, Indie a Jižní Koreje vyjádřili 8. června souhlas se vznikem IPEEC – International Partnership for Energy Efficiency

Cooperation. Toto fórum na nejvyšší úrovni by mělo podpořit především aktivity vedoucí k vyšší energetické účinnosti. První plánované setkání energetických ministrů G8 by se mělo uskutečnit ještě do konce tohoto roku.

Více informací viz [↗](#)

ŠANCE PRO VÝZKUMNÍKY V ENERGETICE

**20. června 2008 se v Bruslu
uskutečnil informační den, kte-
rý pořádalo Generální ředitelství
pro energii a dopravu.**

Tato akce měla pomoci předat zásadní informace potenciálním zájemcům o projekty, které se budou předkládat v rámci 7. rámcového programu (FP7). Ten byl pro oblast energie vyhlášen 29. dubna 2008. Hlavním cílem semináře bylo kromě poskytnutí nejzákladnějších informací o programu také upozornit na hlavní legislativní a procedurální podmínky. Setkání se kromě jiných účastnil Fabrizio Barbato, zástupce ředitele DG TREN.

Více informací viz [↗](#)

RADA MINISTRŮ ENERGETICKÉHO SPOLEČENSTVÍ

**27. června se v Bruslu bude ko-
nat jednání Rady ministrů Ener-
getického společenství.**

Na pořadu je především přijetí jednacího řádu Rady ministrů Energetického společenství pro řešení sporů podle Smlouvy a také implementace rozhodnutí Komise ze dne 9. listopadu 2006 o obecných zásadách pro správu a přidělování dostupné přenosové kapacity pro propojení mezi vnitrostátními systémy. Dalším důležitým tématem je rozšíření společenství. Jedná se především o Moldavsko, Norsko, Ukrajinu a Turecko. Zajímavou informací je i ta, že za účelem naplnění směrnice 2004/67/ES by měla být do 31. 12. 2009 ustanovena pracovní skupina v oblasti bezpečnosti dodávek. V první fázi by se měl zabývat problematikou plynu, postupně by měl přibírat kompetence i v oblasti elektrické energie.

Více informací viz [↗](#)

21. KVĚTNA Internetový vyhledávač Google spustil v oblíbeném programu Google Earth novou funkci. Zobrazuje různé oblasti světa postižené klimatickými změnami v průběhu sta let. Více na [21](#)

22. KVĚTNA zveřejnila Evropská komise nová demonstrační videa v rámci programu Inteligentní energie pro Evropu; tentokrát se týkají úlohy místních společenství na poli udržitelné energetiky. Spolu se staršími projekcemi si je lze prohlédnout na adrese [22](#)

9. ČERVNA Kancléřka Merkelová na tiskové konferenci s francouzským prezidentem Sarkozym uvedla, že obě země budou spolupracovat na dosažení cíle EK na snížení emisí CO₂ z automobilů [9](#)

11. ČERVNA Satelitní snímky Afriky ukázaly, jak zranitelný tento kontinent je co se postižení změnami klimatu týče. Ačkoliv se Afrika podílí pouhými 4% na celkovém podílu světových emisí CO₂, je jimi podstatně silněji zasažena [11](#)

24. ČERVNA proběhl tradiční výroční mítink zástupců EU a OPEC. Předmětem jednání na úrovni ministrů byl zejména vývoj ceny ropy a jeho důsledky pro ostatní sektory.

26.–27. ČERVNA proběhne ve francouzském Aix-les-Bains akce s názvem EPIA AGM 2008 a Francouzské fotovoltaické sympozium. Hlavním tématem setkání bude využití fotovoltaických článků v průmyslu [26](#)

27. ČERVNA se také setkají ministři zodpovědní za energetiku v rámci tzv. Energetického společenství, instituce založené v roce 2005 s cílem koordinovat energetickou politiku a projekty mezi EU a státy balkánského regionu. Více viz [27](#)

30. ČERVNA–4. ČERVENCE hostí švýcarský Luzern konferenci nazvanou European Fuel Cell Forum. Jak z názvu vypovídá, hlavním tématem bude vše co se týká palivových článků [30](#)

CO NÁM PŘINESE FRANCOUZSKÉ PŘEDSEDNICTVÍ V RADĚ EU?

Chtělo by se říci, že nám francouzské předsednictví přinese více pohodových procházek Bouloňským lesíkem, ranní kávu a croissant u Vítězného oblouku či večerní dobrodružství na Montmartru.

Tak to asi ne. Každopádně kdokoliv, kdo bude mít co dělat se záležitostmi EU, jistě stráví pár desítek hodin v letadlech směřujících do Paříže či jiných měst Francie. Na romantiku

a zábavu, jak je líčena v první větě, pravděpodobně tolik času nebude. Kdy to začne? Francie se ujímá předsednictví v Radě EU po Slovinsku, ve druhém pololetí letošního roku. A o čem toto francouzské předsednictví vlastně bude? Předsednictví Francie zcela jistě přinese zvýšenou spolupráci s Českou republikou na všech úrovních, samozřejmě z důvodu po sobě následujících předsednictví (2008/2009). Pro ministry, členy parlamentů a vysoké státní úředníky obou zemí to bude znamenat intenzivnější bilaterální jednání o evropských a mezinárodních otázkách. Zcela jistě bude pokračovat intenzivní práce nad Evropskou energetickou strategií zahrnující vnitřní integrovaný a konkurenční trh, posílení vnější energetické bezpečnosti a dodržování environmentálních pravidel. V této souvislosti je nutné připomenout, že partnerství v oblasti energetiky a životního prostředí

patří mezi nejdůležitější priority francouzsko-českého partnerství. V oblasti energetiky je prioritou Francie zejména oblast jádra s důrazem na jadernou bezpečnost. Francie jako jedna z mála zemí kvitovala s povděkem snahu Komise o znovupředložení tzv. jaderného balíčku, tj. směrnice o jaderné bezpečnosti. Francie ale rovněž prohlásila, že se bude snažit o získání větší podpory jádru napříč celou Unií. V oblasti životního prostředí je pro Francii prioritou dosažení shody ohledně klimaticko-energetického balíčku a jeho schválení. I proto se hned počátkem předsednictví koná neformální zasedání Rady ministrů pro životní prostředí, kde pod francouzským vedením bude tento balíček jediným tématem diskuse. Naopak, vzhledem k francouzským národním zájmům se nedá očekávat, že by podobný důraz byl z francouzské strany kladen i na třetí balíček z důvody již tolikrát diskutované pro-

blematiky vlastnického unbundlingu. Mimo oblast energetiky a související oblasti se bude pozornost Francouzů obracet zejména k patové situaci ohledně ratifikace Lisabonské smlouvy; pokud smlouva ratifikována do konce roku nebude, bude i české předsednictví probíhat podle Smlouvy staré. Další prioritou pak bude v neposlední řadě i zemědělská politika. 1. ledna 2009 následně přebere taktovku nad EU Česká republika.